

СТАНОВИЩЕ

по отношение на конкурс за заемане на академична длъжност **ПРОФЕСОР**
в област на висшето образование 4. Природни науки, математика, и
информатика, професионално направление 4.3. Биологически науки, и
научна специалност „Биохимия”

обявен за нуждите на Катедра „Биохимия, молекулна медицина и
нутригеномика”, Факултет Фармация, Медицински университет „Проф. Д-р
Параскев Стоянов”, Варна

изготвена от доц. Татяна Иванова Влайкова, д.б.
Катедра Химия и Биохимия, Медицински факултет, Тракийски Университет,
Стара Загора, тел: (042) 664326, e.mail: tvlaykov@mf.uni-sz.bg

Конкурсът за академичната длъжност “ПРОФЕСОР” в област на висшето образование 4. Природни науки, математика, и информатика, професионално направление 4.3. Биологически науки, и научна специалност „Биохимия”, е обявен за нуждите на Катедра „Биохимия, молекулна медицина и нутригеномика”, Факултет Фармация, Медицински университет „Проф. Д-р Параскев Стоянов”, Варна. Единствен кандидат в конкурса се явява доц. Диана Георгиева Иванова, дбн. Документите на кандидата са изрядни, подробни и в пълно съответствие с изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България и на Правилника за развитие на академичния състав в МУ „Проф. д-р П. Стоянов” – Варна.

Доц. Диана Иванова е завършила средно образование в Първа езикова гимназия с преподаване на английски език “Хр. Кабакчиев”, гр. Варна, образователна степен «магистър» по специалност «Молекулярна и функционална биология», специализация «Биохимия» през 1985 г. в БФ на СУ «Св. Климент Охридски». През 1990 година придобива ОНС «доктор» в БФ на Московския Държавен университет, а през юни 2013 година - втора магистърска степен по специалност «Здравен мениджмънт» в МУ-Варна. През 2008 на доц. Иванова е призната специалност по Биохимия в системата на МНЗ от МУ-Варна. През юни 2013 успешно защитава докторска дисертация и придобива научна степен «Доктор на науките» по научна специалност «Биохимия». Доцент е по биохимия е от 2007 година, като от същата година е избрана за ръководител на катедрата по «Биохимия, молекулна медицина и нутригеномика». През 2007 год. създава и е ръководител на Лабораторията по нутригеномика, функционални храни и нутрицевтици, към МУ-Варна. От март 2013 г. е избрана за декан на Факултета по фармация на МУ-Варна. Като допълнение към професионалната биография на доц. Иванова е участието ѝ от 2004 година в Център по евроинтеграция и международна дейност като експерт международни програми и проекти, а от 2007 като национално контактено лице по 7^{ма} Рамкова Програма на ЕК, програма „Здраве”.

УЧЕБНО-ПРЕПОДАВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ

Основната част от трудова кариера на доц. Иванова - над 18 години, се реализира в МУ-Варна, в Катедрата по Биохимия. През този период тя е натрупала изключително богат опит като преподавател както на практически занятия, така и като лектор по Биохимия на студенти от специалностите „Медицина”, „Дентална медицина”, “Помощник фармацевт” и “Медицински лаборант” в МУ – Варна, като от 2009 преподава биохимия на английски език за

програмата по „Медицина“. Доц. Иванова е разработила и провежда допълнително два курса по СИД “Молекулярна биология в медицината” и СИД „Нутрацевтици, хранителни добавки и функционални храни“. За основните курсове по Биохимия и за тези по свободно-избираемите дисциплини, доц. Иванова в съавторство с колеги от катедрата по Биохимия е подготвила 5 учебни помагала и ръководства, като 3 от тях са издадени през 2011 и 2012 г. т.е. след процедурата за „доцент“. Всичко това показва безспорния принос на доц. Иванова за актуализирането на обучението по биохимия и молекулярна биология в Медицински университет – Варна.

Ежегодно през последните 3 години, въпреки ангажиментите ѝ като ръководител-катедра и в момента декан на Факултета по Фармация, учебната натовареност на доц. Иванова възлиза над 350-400 академични часа.

В допълнение доц. Иванова е научен ръководител на 3 специализанти по биохимия и на 5 докторанти на самостоятелна подготовка, от които двама имат успешно защитени дисертации за степен „доктор“, а третият е насочен за защита.

НАУЧНО-ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ

Доц. Иванова участва в обявения конкурс с **80 научни труда**, от които 34 са свързани с дисертацията за степен „доктор“ и с конкурса за научно звание „доцент“. От останалите **46 труда**: **1** е автореферат за научна степен „доктор на науките“; **14** в чуждестранни периодични издания и сборници, **5 от които с ИФ**; **28** в български периодични издания и сборници, от които **5 в списания с ИФ**; и **3** учебни помагала.

В допълнение доц. Иванова представя **общо 82 участия** в национални и международни научни форуми в чужбина и България като **56 са след процедурата за научна длъжност „доцент“** – **35** в чуждестранни и международни научни форуми, като **9** от абстрактите са в списания **с ИФ**; **13** участия в национални научни форуми в България, и **8** в български и международни научни форуми без публикувани резюмета или като гост-лектор.

Общият **ИФ на публикациите и резюмета**, включени в процедурата за научна длъжност „професор“, е **35.645 (5.456 на публикации и 30.189 на резюмета)**.

Прави силно впечатление, че в повече от половината от публикациите и в повече от 80% от участията в научни форуми доц. Иванова е първи автор (9 публикации, 2 помагала, 15 участия) или е водещ автор (последно място в 18 публикации и 30 участия). Всичко това говори за нейния безспорен личен принос в планирането, организирането и реализирането на научните изследвания.

Научните резултати от публикуваните трудове на доц. Иванова и сътрудници предизвикват подчертан интерес от страна на учени от чужбина и страната, което се отразява в представените значителен брой **независими цитирания** – **233**, основно в списания с ИФ (изключени са автоцитиранията).

Всички тези сухи наукометрични показатели са отражение на едно дългогодишно, системно, целенасочено и последователно изграждане на научни направления, в което доц. Иванова и ръководеният от нея млад и талантлив колектив работят. Тези научни интереси и направления се оформят по време на обучението на доц. Иванова като докторант в БФ на Московския държавен университет и по време на проведените от нея като гост-изследовател двугодишна специализация в Университета на Масачузетс, и други пет по-

кратки специализации в първокласни научни лаборатории в чужбина – в Дънди, Великобритания, в Упсала, Швеция, в Осло, Норвегия и в Истанбул, Турция. В допълнение тя е участвала многократно в квалификационни курсове и семинари в чужбина и България.

Научните интереси и публикационната активност на доц. Диана Иванова могат най-общо да бъдат обобщени в следната област «Изследване състава и биологичната активност на български лечебни растения като потенциален ресурс за нутрацевтиката и проучване генетичната основа на индивидуалната чувствителност при хората към храни и хранителни съставки и за изязвата на затлъстяване и метаболитен синдром».

Тази обширна и много модерна тематика може да бъде конкретизирана в няколко основни направления:

1. Проучване ролята на генетични фактори и начин на живот за изязвата на затлъстяване и метаболитен синдром в българската популация. Като най-съществени приноси в тази област смятам, че са установените за първи път в българската популация взаимовръзки на рисковни алели в гените на IL-6 (IL6), адипонектин (ADIPOQ) и неговия рецептор (ADIPOR2) и на ензима алфа-КГ-зависима диоксигеназа (FTO) с изязвата на затлъстяване и метаболитен синдром и с клинични показатели, свързани със затлъстяването. В това направление има разработен и насочен за защита дисертационен труд за придобиване на ОНС «доктор».

2. Изследвания върху механизмите, чрез които C1q компонента на системата на комплемента участва в патологията на лупусния нефрит. Основните приноси в това направление са установяването на нова мутация в гена на C1q компонента на системата на комплемента, характеризирането за първи път на функционален дефицит на C1q, асоцииран с нормални плазмени нива на C1q и установяването на антитела срещу глобуларния фрагмент на C1q (анти-gC1q антитела) в пациенти с доказана лупусна нефропатия, както и доказването на инхибиторен ефект на хема върху IgG- и CRP-медираната комплементна активация. Това направление е разработвано в колаборация с учени от Европейската болница “Жорж Помпиду”, Париж, Франция и резултатите са обобщени в успешно защитен дисертационен труд за ОНС «доктор».

3. Изследвания върху антиоксидантната активност на български лекарствени растения и свързани с нея биологични ефекти in vitro и in vivo. Тази област на научен интерес е най-задълбочено разработваната (29 научни труда и 31 научни съобщения) и към нея са насочени основно усилията на доц. Иванова и колектива на катедрата. Приносителите в това направление са изключително много както за фундаменталната медико-биологична наука, така и за практиката. Направен е мащабен скрининг на голям брой (59) български лечебни растения и са проучени антиоксидантната активност и фитохимичен състав на различни извлеци и екстракти от тези растения; за първи път е установен ефектът на три от лечебните растения върху експресия на гени, кодиращи ензими и медиатори на антиоксидантната защита, възпалителния отговор и с противодиабетно действие в клетъчни култури и животински модели на затлъстяване и метаболитен синдром; за първи път са получени научни доказателства, че системен прием на чай от две от лечебните растения *Agrimonia eupatoria* - камшик и *Sambucus ebulus* - бязак има благотворен ефект върху антиоксидантния капацитет и липидния профил при хора.

Резултатите от тези мащабни изследвания са обобщени в успешно защитени дисертации за степен „доктор“ и „доктор на науките“ и са основа при разработването на още 2 дисертационни труда за степен „доктор“.

4. Създаване на нови храни и лекарствени форми. Основните приноси в това направление са доказаните протективни ефекти на физиологични антиоксиданти, като мелатонина и липсата на токсичност на полимерни наночастици, перспективни като лекарствени носители.

Моите лични впечатления от Доц. Иванова са, че тя се отличава с неизчерпаема енергия, изявени организационни способности, коректност, гъвкавост и дипломатичност, което прави нея и ръководения от нея колектив желан партньор както в България, така и в чужбина. Доц. Иванова е координатор за България на международен научен проект по 7РП на ЕС, член е на Управителния съвет за България по COST акция, участник е във втори проект по 7РП, ръководител е на два проекта финансирани от Европейски социален фонд, 3 НИП финансирани от Фонд «НИ» към МОНМ и 3 НИП към МУ-Варна.

Научните и организационни способности на доц. Иванова се отличавани многократно с предоставянето ѝ на стипендии за провеждане на специализации и участие в международни форуми. Изключително ценна награда е полученият от доц. Иванова “Почетен знак със синя лента” за заслуги в научно-изследователската дейност и утвърждаване на академичния авторитет на МУ–Варна пред българската и международна академична общност.

Член е на значителен брой международни и национални научни организации.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

В конкурса за академична длъжност **„ПРОФЕСОР“** в област на **висшето образование 4. Природни науки, математика, и информатика, професионално направление 4.3. Биологически науки, и научна специалност „Биохимия,** обявен за нуждите на Катедра „Биохимия, молекулна медицина и нутригеномика”, Факултет Фармация, Медицински университет „Проф. Д-р Параскев Стоянов”, Варна кандидатства само **доц. Диана Иванова.** Според представените официални документи и моите лични впечатления доц. Иванова се е наложил като един изключително зрял, активен и перспективен изследовател и ръководител, способен да създаде, обедини и мотивира работещ научен колектив, да разработи научно направление и да планира, организира и ръководи сложни и мащабни научни изследвания. Доц. Диана Георгиева Иванова напълно удовлетворява всички изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България и на Правилника за развитие на академичния състав в МУ „Проф. д-р П. Стоянов” - Варна за придобиване на академичната длъжност „ПРОФЕСОР” и аз напълно убедено давам своето **положително становище** и като член на Научното жури по обявения конкурс препоръчвам на уважаемите членове на Научния съвет и Академичният съвет на МУ-Варна да гласуват положително за присъждането ѝ.

25.06.2013, Стара Загора

Член на научно жури: .....
/доц. Татяна Влайкова, дб/